

Kristin Andersson vill skapa en brygga mellan branschen och beslutsfattarna

FOTO: ROSIE ALM

Kristin Andersson, ny vd och regionchef.

Den 1 november tog Kristin Andersson över som vd för Stockholms Byggmästareförening och regionchef för Sveriges Byggindustrier region Öst. Närmast kommer Kristin ifrån en roll som förvaltningschef med ansvar för miljö- och stadsbyggnadsfrågor i Solna stad. Hon har en bred erfarenhet av stadsutveckling, myndighetsutövning, stora investeringar och infrastrukturprojekt.

Vad tar du med dig till Stockholms Byggmästareförening?

- Jag tror att jag framför allt kan bidra med förståelsen hur kommunerna fungerar i relation till bygg- och infrastrukturfrågor. Det är många intressen som ska balanseras och i grunden har alla samma intresse: att bygga mer. Kommunerna står dessutom

för en stor del av branschens kompetensförsörjning som också är ett viktigt område att fokusera på.

Vilket uppdrag har du fått att driva?

- Mitt uppdrag är att verka för bra villkor för medlemsföretagen att driva sin verksamhet. Två stora frågor för medlemsföretagen är villkoren och förutsättningarna för medlemsföretagen att bidra till skapandet av en hög takt i bostadsbyggandet och infrastrukturinvesteringarna. För att åstadkomma det handlar det om att föra en dialog med beslutsfattare men också om att bidra till att medarbetarna på medlemsföretagen är uppdaterade genom den utbildning och den rådgivning vi står för.

Vad vill du själv åstadkomma?

- På sikt handlar det självklart om att skapa en sund, säker och attraktiv bransch som har goda förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Här tror jag ledarskapet kommer att bli avgörande, prioriterar inte ledningen säkerhetsfrågor kommer det aldrig heller att genomsyra resten av organisationen.

- På kort sikt handlar det om att bidra till att även om marknaden viker kan en hög byggtakt bibehållas. Här tror jag att de som är solida och har en hållbar och sund affärsidé kommer att ges många tillfällen att bygga även i en lågkonjunktur.

- Vi måste också värna medlemskapet som en kvalitetsstämpel och få de byggföretag i regionen som ännu inte förstått fördelarna med medlemskapet att våra påverkansmöjligheter ökar med vår storlek.

EVENEMANG

12 jan	HR-nätverket
19 jan	Frukostmöte: Utlänningslagens konsekvenser för byggbranschen
26 jan	BF9K-användarträff
26 jan	Yrkesintro - AF nya byggförmedlare
02 feb	Frukostmöte: Release av Byggjuridik
07 feb	BF9K-nätverket
09 feb	HR-nätverket
09 feb	BAS P&U-nätverket
12 feb	Introduktion för nya medlemmar
16 feb	Infoträff: UE-hantering
16 feb	Lärlingsinfo
22 feb	Frukostmöte: Seminarium för konsumentvägledare
23 feb	Byggherreträff
23 feb	Småföretagarnätverket
23 feb	Kvinnligt nätverk: En sund konkurrens
07 mars	Årsmöte Södertälje BF
09 mars	Inspirationsträff 1 inför Säkerhetsdagen 2018
09 mars	BF9K-användarträff
09 mars	Bostadsforum
16 mars	Inspirationsträff 2 inför Säkerhetsdagen 2018
21 mars	Introduktion för nya medlemmar
23 mars	Infoträff: LÖSEN
23 mars	Inspirationsträff 3 inför Säkerhetsdagen 2018
12 april	BF9K-nätverket
12 april	Årsmöte Stockholms BF

Här ser du ett urval av kommande evenemang. För mer information och anmälan: www.stockholmsbf.se/evenemang

Följ oss på sociala medier!

Arbetsgivaransvar, byggherreansvar och fastighetsägaransvar

Det är relativt vanligt att det talas om arbetsgivaransvar, byggherreansvar och fastighetsägaransvar och att de tre begreppen tyvärr blandas ihop. Orsaken kan sägas vara att ansvarsregleringen utgår från i olika författningar (lagar, förordningar och föreskrifter). Begreppen förklaras därför enklast med utgångspunkt från exempelvis arbetsrättsligt ansvar, arbetsmiljöansvar, miljörättsligt ansvar, fastighetsrättsligt ansvar eller allmänt skadeståndsrättsligt ansvar.

ansvar. Byggherren har i sin tur till exempel ett arbetsmiljöansvar, ett miljörättsligt ansvar, ett fastighetsrättsligt ansvar och ett allmänt skadeståndsrättsligt ansvar.

Skillnaden mellan byggherre och beställare kan förklaras enligt följande: Byggherren är nästan alltid också beställare av entreprenader såvida inte entreprenaden uppförs i »egen regi«. Vid »egen regi« kan ju byggherren ha dubbla roller, både som beställare och entreprenör. Alla beställare är dock inte byggherrar eftersom det kan handla om flera avtalsled där byggherren har ett avtal med exempelvis en generalentreprenör som i sin tur upphandlar underentreprenörer. Generalentreprenören är då beställare i förhållande till sina underentreprenörer. Fastighetsägaren (som givetvis även kan vara byggherre) har till exempel ett miljörättsligt ansvar och ett fastighetsrättsligt ansvar.

Artikelserien fortsätter i nästa BF-nytt

Det *arbetsrättsliga* ansvaret följer av lagen om anställningsskydd (LAS), medbestämmandelagen (MBL) med flera arbetsrättsliga författningar samt av kollektivavtal och

miljörättsliga ansvaret följer av miljöbalken samt av andra miljörättsliga författningar. Det *fastighetsrättsliga* ansvaret följer av plan- och bygglagen (PBL) och andra fastighetsrättsliga författningar. Slutligen kan ansvaret rikta sig gentemot olika juridiska och fysiska personer som till exempel stat, kommun, fackföreningar, anställda och även privatpersoner.

Arbetsgivaren (exempelvis entreprenören) har ett arbetsmiljöansvar, ett arbetsrättsligt ansvar och ett allmänt skadeståndsrättsligt

individuella anställningsavtal. **Arbetsmiljöansvaret** följer av arbetsmiljölagen med flera arbetsmiljörättsliga författningar. Det

FASTIGHETSÄGARANSVAR

Den som äger en fastighet (enhet av fast egendom som är införd eller ska införas i fastighetsregistret) kallas fastighetsägare. Fastighetsägaren ansvarar för hur en byggnad på fastigheten fungerar och inverkar på människor och miljö såväl under byggandet som under förvaltningsskedet. En fastighetsägare kan således bli ansvarig för person- och sakskada som beror på brister i förvaltningen av fastigheten. Ansvaret för fastighetsägaren finns inom olika områden och i olika författningar som berör fastigheter såsom plan- och bygglagen, miljöbalken, ansvar för tekniska installationer, lagen om skydd mot olyckor, granneansvar, elansvar i fastigheten, brandskyddskontroll, hyresvärdens ansvar, skattelagstiftningen och allmänt skadeståndsansvar.

BYGGHERREANSVAR

Enligt PBL (plan- och bygglagen) är den som för egen räkning utför eller låter utföra projekterings-, byggnads-, rivnings- eller markarbeten en »Byggherre«. En byggherre har ansvar för att arbetena utförs enligt PBL och enligt de förordningar och föreskrifter som finns i anslutning till PBL. Enligt arbetsmiljölagstiftningen ska den som låter utföra ett byggnads- eller anläggningsarbete (= byggherren) under varje skede av planeringen och projekteringen se till att arbetsmiljösynpunkter beaktas när det gäller såväl byggskede som det framtida byggandet. Byggherren utser och delar ansvaret med byggarbetsmiljösamordnarna (BAS-P och BAS-U). Vidare ansvarar byggherren för att en förhandsanmälan görs, en arbetsmiljöplan tas fram som sedan uppdateras samt att dokumentationen avseende framtida brukandet tas fram. Detta ansvar kan i sin helhet överlåtas till en självständig uppdragstagare om särskilda kriterier uppfylls. Byggherren har även ett miljörättsligt ansvar.

ARBETSGIVARANSVAR

Arbetsgivaren har huvudansvaret för sina anställda och ska vidta alla åtgärder för att motverka att någon drabbas av ohälsa eller olycka som en följd av arbetet. Detta ansvar beror på att det är arbetsgivaren som leder och fördelar arbetet. Vidare åsyftas bland annat det ansvar som en arbetsgivare har för person- och sakskada som dennes arbetstagare vållar tredje man genom fel eller försummelse i tjänsten. Detta ansvar kallas principalansvar och regleras i skadeståndslagen. Arbetsgivaransvaret i denna del brukar motiveras av arbetsgivarens större möjlighet att försäkra sig mot dessa skador. Regleringen om arbetsgivarens ansvar i andra sammanhang finns i en mängd olika regelverk och avtal såsom exempelvis lagen om anställningsskydd, medbestämmandelagen, arbetsmiljölagen, kollektivavtal, enskilda anställningsavtal och skattelagstiftningen.

En färgstark resa från stålbad till högkonjunktur...

Efter en hel karriär i samhällsbyggnadssektorn har Elisabeth Martin fått uppleva både uppgångar och fall i en bransch som under samma tid genomgått en stark professionalisering. Elisabeth kom till Stockholms Byggmästareförening 1995 från Byggentreprenörerna (nuvarande Sveriges Byggindustrier) och hade då ansvar för utbildnings- och lärlingsfrågor. 2008 blev hon vd och den 1 november i år lämnade hon över posten som vd till Kristin Andersson men är kvar som föreningschef i Södertälje samt arbetar med att slutföra några pågående projekt i föreningen fram till påsk då hon går i pension.

Byggbranschen är väldigt mansdominerad. Hur var det att bli den första kvinnliga vd:n för föreningen?

– Jag har bara blivit bra bemött under hela min tid här oavsett om det gällt ett möte i styrelserummen eller ute på byggena. Sedan vet jag att det tyvärr gäller långt ifrån alla kvinnor i branschen. Kränkningar och andra ovälkomena beteende är helt oacceptabla och ingen ska känna rädsla att utsättas för dem. Branschen har under flera år jobbat med värderingar och förhållningssätt men lyckas vi inte kommer inte branschen att bli

attraktiv, sund och säker på det sätt som krävs för att få in fler kvinnor i branschen.

På vilket sätt har föreningens arbete förändrats under de år du har varit här?

– Man kan konstatera att de senaste 20 åren har karaktäriserats av mer samarbete med politiker och andra intressegrupper. På 70-talet fanns en stor misstro mellan näringslivet och den offentliga sektorn samtidigt som den statliga styrningen var mycket hårdare på den tiden. Det förändrades gradvis och vi har varit med och etablerat flera olika mötesformer som 20 år senare fortfarande lever vidare.

Vad är du mest stolt över under din tid som vd?

– Det finns flera saker men det som kanske står ut allra mest är teamet här på Wennerbergsgatan på Kungsholmen som lyckas att engagera och stötta medlemsföretagen på ett så bra sätt. Vi får ett kvitto på det genom att medlemsföretagen lägger mycket tid i utskott, styrelsen, arbetsgrupper med mera. Dessutom ser vi i våra medlemsundersökningar att de är nöjda med de insatser som vi genomför och den medlemsnytta vi tillför. Bara under de senaste åren har antalet

FOTO: ELLEN NORMAN

Efter nio år som VD ska Elisabeth Martin gå i pension.

personer som går på våra kurser, seminarier och event ökat starkt.

Nu när du växlar roll, för att sedan gå i pension, kanske du kan få lite mer tid till fritidsintressen, vad vill du göra då?

– Jag är flitig med träningen på Friskis & Svettis och är inte främmande för att även kunna göra en ideell insats i där. Golfen hoppar jag kunna ägna mer tid åt när jag inte längre är hänvisad till spel under helgerna. Jag är road av att läsa och ser också fram emot att kunna tillbringa mer tid i vårt hus på Öland.

Grundskoleelever får upp ögonen för branschen

Det finns många vägar in i bygg- och anläggningsbranschen. Att jobba i bygg-

FOTO: ELLEN NORMAN

Sandra och Henrik efter ett besök på Thea grundskola.

branschen är att göra avtryck. Det mesta av det du är med och skapar kommer att finnas längre än du själv – oavsett om det är ett bostadshus, en park, ett hotell, ett vattenverk, en bro.

Erika Hann, ansvarig för kompetensförsörjning på Sveriges Byggindustrier region Öst besöker grundskoleelever tillsammans med Sandra Dahlborg, arbetsledare på JM och Henrik Wiklund, träarbetare/handledare på JM. Tillsammans berättar de om fördelarna med att välja ett yrke inom byggbranschen och branschens bredd. Besöken är ett startskott för eleverna att komma igång med tankarna om deras stundande gymnasieval.

– Bygg är coolt och jag vill vara ute där det händer. Det är också en väldigt unik bransch. Du kan avancera både upp och i sidled, menar Sandra Dahlborg.

NY VERSION AV HANTVERKARFORMULÄRET -17

Hantverkarformuläret är en avtalsmall som kan användas vid anbud och avtal för reparations- och ombyggnadsentreprenader där enskild konsument (en privatperson) är beställare.

Med hjälp av Hantverkarformuläret kan parterna tydligt innan arbetet startar skriva ner vad de kommit överens om och på så vis undvika eventuella meningsskiljaktigheter och tvister efteråt.

Hantverkarformuläret har nu kommit i en ny version, där Hantverkarformuläret -17 ersätter Hantverkarformuläret -14. Förändringarna rör i huvudsak punkt 14 i de allmänna bestämmelserna. Förändringen beror på regler i lagen (2015:671) om alternativ tvistlösning i konsumentförhållanden.

– Jag vill verkligen uppmana till att använda den nya versionen av Hantverkarformuläret, bland annat för att det reglerar viktiga delar i entreprenaden, säger Martin Peterson, entreprenadjurist på Stockholms Byggmästareförening.

Lär dig digitalisering för effektivare byggproduktion

Du har väl inte missat kursen *BIM inom byggproduktion - steg 1?*

BIM står för byggnadsinformationsmodellering och kan användas inom såväl byggprojektering som byggproduktion på flera olika sätt. Många byggentreprenörer vill komma igång med digitalisering och kursen *BIM inom byggproduktion* har som syfte att underlätta i startfasen.

Under kursen får du bekanta dig med olika typer av digitala handlingar. Vi går igenom färdiga modeller, hur du navigerar i dem samt hur du kan använda dig av dem i produktionskedet. Modellerna är ett effektivt arbetsverktyg för att kontrollera och försäkra att bygga och installera enligt projekterat.

Ahmadresa Roozbeh, som undervisar i kursen, har en masterexamen inom konstruktion samt treårig byggnadsingenjörsexamen. Han har sedan 2008 arbetat som universitetsadjunkt inom byggt teknik på KTH. Där har hans inriktning inom byggt teknik varit främst projektering och design med hjälp av dator.

Vem riktar sig kursen till och vilka skulle du rekommendera att gå kursen?

- Yrkesmän/kvinnor inom entreprenadbranschen, till exempel arbetsledare och platschefer. Jag vill rekommendera alla som

vill haka på och börja lära sig delta och utvecklas med BIM i produktionskedet.

Varför är dessa kunskaper viktiga för företag i byggbranschen?

- För byggeffektiviseringen, att arbeta för ett hållbart byggande.

Vad är det viktigaste deltagarna får med sig efter kursen?

- Genom att de själva får prova att använda vissa mjukvaruverktyg och får se de tjänster dessa erbjuder för ett effektivare arbete i produktionskedet finns förutsättningar att gå vidare med dessa verktyg.

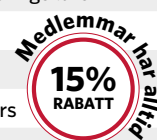
Varför är det viktigt för byggbranschen att komma igång och arbeta vidare med digitalisering?

- Sedan länge har hela processen från materialtillverkning, sammansättning av byggdelar och byggnation och därefter förvaltning haft en lång kedja av digitala inslag. Den digitala utvecklingen går framåt kontinuerligt. Det gäller att hänga med och inte bli akterseglad.

Läs mer om kursen *BIM inom byggproduktion* och boka på www.stockholmsbf.se/kurs

KURSKALENDER

01 jan	BAS P och U, Byggarbetsmiljösamordning
16 jan	HLR, första hjälpen och krisstöd
16 jan	Arbetsledare
16 jan	Installationssamordning
17 jan	BAS P och U, Byggarbetsmiljösamordning - uppdateringskurs
24 jan	Säkra lyft
30 jan	Fallskydd
05 feb	Fuktsäkerhet grundkurs
07 feb	Felansvar och garantier
08 feb	BF9K - effektiv kvalitetssäkring
08 feb	Arbetsledare Gotland
13 feb	ABT 06 - Totalentreprenad
20 feb	Inköpsjuridik
07 feb	Konsumententreprenad
07 mars	BIM inom byggproduktion - steg 1
13 mars	AB 04 - Utförandeentreprenad
14 mars	Fuktsäkerhet fortsättningskurs
10 april	AB/ABT - Kalkyl
11 april	PBL kontrollansvarig
12 april	Platsansvarig hantverkare
17 april	AMA Grundkurs
18 april	Fuktkunskap för specialföretag
19 april	LOU - Affärer med offentlig sektor
25 april	Heta arbeten på polska
25 april	ABT 06 - Totalentreprenad
02 maj	PBL uppdateringskurs för kontrollansvarig, 0,5 dag
02 maj	PBL - tentamen för certifiering KA
03 maj	BF9K-systemansvarig i företage
17 maj	AB/ABT - Hinder och störningar under produktion

Stockholms Byggmästareförening erbjuder ett brett utbud av kurser för att höja kompetensen hos såväl yrkesarbetare som tjänstemän. Kurskalendern uppdateras ofta och här presenterar vi ett urval av vårens kurser. Se fler kurser och boka din kursplats på www.stockholmsbf.se/kurs